

ζετε κάλλιστα, ὅτι πρὸ πολλοῦ ἤδη περιμένετε μίαν πατινάδα. Θὰ ἦτο παράδοξον τῇ ἀληθείᾳ νὰ ταξειδεύση μία νεῆς εἰς τὴν Ἰταλίαν καὶ νὰ μὴ εὕρῃ ληστὴν μήτε πατινάδα. Τώρα εἴθε πλεόν εὐχαριστημένη, πιστεύω.

— Ὁμολογήσατε ἰατρῆ, ὅτι φαντάζεσθε τὰς νεάνιδας πολὺ ἀνοήτους! εἶπεν ἡ Λουκία, γελῶσα ἐξ ὅλης τῆς καρδίας.

— Διατί; εἶπεν ὁ ἰατρὸς, γελῶν καὶ αὐτὸς ἐπίσης.

— Διότι ὑποθέτετε, ὅτι περιμένουσαν ἐξάπαντος κάτι τι ἔκτακτον, ὡς ἂν ἦσαν αἱ γυναῖκες ὅλως διόλου διαφορετικαὶ ἀπὸ τοὺς ἄνδρας.

— Διόλου. Μήπως οἱ ἄρσεναι καὶ αἱ πατινάδες εἶνε μῦθοι; μήπως ἡ ἀγάπη τῶν ἐκτάκτων δὲν εἶνε φυσικὴ εἰς τὴν νεότητα; Τὸ κατ' ἐμὲ, ὅταν εἶχα τὴν ἡλικίαν σας, θὰ ἐδίδα δὲν εἰσεύρω τί, διὰ νὰ μοῦ συμβῆ τίποτε ἔκτακτον, καὶ τὰ μυθιστορήματα τῆς Ῥάδκλιφ εἶνε μὴδὲν παραβαλλόμενα πρὸς ὅσα ἐδημιούργησα μόνος μου.

— Πῶς; σεῖς, ὅστις φαίνεσθε τόσο σοβαρὸς,

— Μάλιστα, ἐγὼ ἡ σοβαρότης προσωποποιημένη. Δὲν μοῦ εἶπατε ὅμως πῶς σας ἐφάνη τὸ τραγοῦδί μου.

— Ἰσα ἴσα ἐτοιμαζόμεν νὰ σας εἶπω ὅτι μ' ἐφάνη ὠραϊότατον. Εἶνε τόσο ἀπλοῦν καὶ τόσο πλῆρες αἰσθήματος.

— Ἄ! αὐτὸ μ' εὐχαριστεῖ· εἶνε ἀπὸ τοὺς ἀγαπητούς μου σκοποὺς τῆς Σικελίας. Ἦλθα σήμερον διὰ νὰ σας τὸ μάθω.

— Ἄλλ' ἐγὼ δὲν παίζω κιθάραν.

— Ἦμπορεῖτε νὰ μάθετε. Καὶ ἂς μὴ χάνωμεν καιρόν. Ἐχετε διαθέσει σήμερον νὰ σας δώσω τὸ πρῶτόν σας μάθημα;

Ἡ Λουκία εἶχε μεγάλην ἀνυπομονησίαν ν' ἀρχίσῃ. Ὁ Ἀντώνιος τὴν ἐδίδαξε νὰ κρατῇ τὸ ὄργανον καὶ νὰ θέτῃ τοὺς δακτύλους τῆς ἐπὶ τῶν χορδῶν. Μετὰ τὸ μάθημα δὲ ἐτελείωσε, κατ' αἵτησιν τῆς Λουκίας, τὸ ἄσμα, οὐτινος τὴν ἀρχὴν μόνον εἶχε ψάλλει. Τὸ ἄσμα ἦτο ὠραῖον, καὶ ἤρρεσεν εἰς τὴν Λουκίαν πολὺ.

[Ἐπειτα συνέχισα].

ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἡθῆ καὶ ἔθιμα Ἀρβανιτοβλάχων ποιμένων» ὁ κ. Θ. Γενναίου Κολοκοτρώνης ἐδημοσίευσεν ἐσχάτως ἐν ἐπιφυλλίδι τοῦ «Τηλεγράφου» περίεργον διατριβὴν, ἐξαχθεῖσαν ἐκ σημειώσεων τῶν, ἃς ἔφηρει, ὅτε κατ' Ἰούλιον τοῦ 1851 ἀνθυπολογαγὸς ὢν συνόδου τὸν ἀρχηγὸν τοῦ μεταβατικοῦ, περιουθεύοντα τοὺς ἀνατολικούς ὄρημας τῶν ἐπαρχιῶν Φθιώτιδος, ἔνεκα τῆς λυμαινομένης κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην τὸν τόπον ληστείας. Ἐκ τῆς διατριβῆς ταύτης ἐσταχυολογήσαμεν τὴν ἐπομένην διήγησιν. Σ. τ. Δ.

Ἡθῆ καὶ ἔθιμα

ΑΡΒΑΝΙΤΟΒΛΑΧΩΝ ΠΟΙΜΕΝΩΝ

Μετὰ κοπιώδη ἀπὸ βαθέος ὄρθρου καὶ δι' ὅλης τῆς ἡμέρας γενικὴν περιπολίαν, — κοινῶς λεγομένην παράρα — πρὸς ἀνίχνευσιν ληστῶν, ἐχωρήσαμεν, ὅπως διανυκτερεύσωμεν, πρὸς τὰ παρὰ

τὴν Βομπόκαν¹ τοποθετημένα Ἀρβανιτοβλάχικα καλύβια, ὡς πλησιέστερα ἡμῶν ἀπὸ τῆς περιποληθείσης θέσεως, ἄτινα περὶ τὴν 7 μ. μ. περίπου καὶ μετὰ δίωρον πορείαν ἀντικρύσαμεν.

Αἱ καλύβια αὐτῶν τῶν Ἀρβανιτοβλάχων, καθὼς καὶ τῶν λοιπῶν ἐν Ἑλλάδι νομάδων ἐν γένει ποιμένων, αἵτινες κατασκευάζονται καὶ παρὰ τῶν ἰδίων ἐκ χόρτου καὶ πασσάλων, εἰσὶ σχεδὸν καινοειδεῖς. Ἐν τῷ μέσῳ αὐτῶν, πρὸς στήριξιν τῆς τε στέγης καὶ λοιποῦ σκελετοῦ τῆς καλύβης, τοποθετεῖται ἰστός, ἀρχόμενος ἀπὸ τῆς κορυφῆς καὶ λήγων καθέτως πρὸς τὴν γῆν, ἐν ᾗ ἐμπήγνυται. Ἡ κυκλοτερὴς βάσις τῆς καλύβης στηρίζεται ἐπὶ πασσαλίσκων, ἐμπεπηγμένων ἐπίσης καθέτως ἐπὶ τῆς γῆς, ὡν τὰ μεταξὺ κενὰ πληροῦνται διὰ χόρτου, καθὼς καὶ ἡ λοιπὴ περιφέρεια, ἔχουσα ἴνας, προσηρητημένας ἀπὸ τῆς κορυφῆς τῶν πασσαλίσκων καὶ συγκεντρουμένας διὰ τοῦ ἐτέρου ἄκρου ἐπὶ τὴν κορυφὴν τῆς καλύβης καὶ περίξ τοῦ ἴσου, ἐφ' οὗ τίθεται, οὕτως εἰπεῖν, σκοῦφος ἐκ τοῦ αὐτοῦ ὑλικοῦ τῶν χόρτων, κωλύων τὴν ἄνωθι εἰσόδον τῆς βροχῆς ἐντὸς τῆς καλύβης.

Μὲ ἄλλας λέξεις αἱ καλύβια αὗται εἰσὶν εἶδος σκιάδος, ὁμοιοῦστος ἀλεξιβρόχιον ἀνοικτὸν, τοῦ ὁποῖου τὸ μέσον ξύλον εἶνε ἐκ τῆς λαβῆς ἐμπεπηγμένου εἰς τὴν γῆν, ἢ πρὸς ἐπιτυχιστέραν παρομοίωσιν ἡ καλύβη τῶν Ἀρβανιτοβλάχων εἶναι ἀπαράλλακτος ὡς αἱ στρατιωτικαὶ σκηναί, ἀλλ' ἀντὶ πανίου εἰσὶ κεκαλυμμένοι διὰ χόρτου πετυκνωμένου ἐξ εἴδους στάχρων (σάλμα), καὶ μὲ μόνην τὴν ὠφέλιμον διαφορὰν, ὅτι κατὰ τὴν ἔσωθην περιφέρειαν τῆς καλύβης εἰς ἀνάλογον ὕψος ἀπὸ τῆς βάσεως προσαρτῶνται δριζοντεῖως καὶ εἰς μήκος περίπου μέτρου, δίκην περονῶν, ξύλα, ἐφ' ὧν τοποθετοῦνται σανίδες, χρησιμεύουσαι, ἀφοῦ ριφθῶσιν ἐπ' αὐτῶν τ' ἀναγκαῖα, ὡς κλίνας τακτικαὶ ἢ ὡς σκίμποδες.

Ἴνα δὲ δέχωνται φῶς, ἔχουσι περίξ δύο, τρεῖς ἢ τέσσαρες, ἀναλόγως τοῦ μεγέθους τῆς καλύβης, ὅπως τετραγωνικάς, χρησιμεύουσας ὡς παράθυρα, ὧν ἄνωθι καὶ ἔξωθεν προσκολλῶσιν ἐπιμετώπιον, ὡς ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν πύλων, ἀλλὰ σχήματος κυρτοῦ, ὡς ἡμιτετημένου κυλίνδρου, πλατυτέρου τοῦ παραθύρου καὶ ὀλίγον κεκλιμένου πρὸς τὰ κάτω, ὥστε οὐχὶ μόνον τὰ ὕδατα

1. Βομπόκαν—πηγὴ καλουμένη οὕτως ἐπὶ τῶν νῦν πρὸς τὴν Φθιώτιδα μεθωρίων, ἔχουσα ὄροσερὸν, ἄφθονον καὶ δι' αὐγέστατον ὕδωρ, ἐξ ἧς ἐκλήθη οὕτω καὶ τὸ ὄροπέδιον, ἐφ' οὗ κεῖται. Ἡ θέσις ἀπέχει δύο μὲν ὥρας πλήρεις ἀπὸ τοῦ κεφαλοχωρίου «Μεγάλο Γαρδικί» καὶ πέντε περίπου ἀπὸ τῆς Στυλίδος. Ἐκεῖ μένει (δηλαδή τότε) λόγος, ὅστις εἶναι τὸ κέντρον τῶν μεθωρίων σταθμῶν τῶν μερῶν ἐκεῖνων.

Ὅντος τοῦ μέρους ἐρήμων, οἱ ἴδιοι στρατιῶται εἶχον κάμει καλύβας ἐκ χόρτου καὶ πασσάλων, ἀρκετὰ τεχνικὰ καὶ εὐρυχώρους, ἐν αἷς κατόικουν λίαν ἀνέτως. Τὰ τροφίμα τῶν ἐπιπορευόντων, γαλακτερά μὲν καὶ κρέας, ἐκ τοῦ πληθῆος ποιμνισταξίου τοῦ Πούλιου, ἄλευρον δὲ καὶ λοιπὰ ἐν ποσότητι ἐκ Στυλίδος. Ἐξέμωσαν μόνον καὶ πρὸς τοῦτο εἶχον κατασκευάσει οἱ ἴδιοι ἐπίσης καὶ κλίθων κα-
νονικώτατον.

λέση τοὺς νεονύμφους, ὅπως δῆθεν τοὺς εὐχηθῆ
ὁ ἀρχηγός, ἐνῶ ὁ κύριος σκοπός μου ἦτο γνωστο-
ποίησις τοῦ ποιήματος.

Καὶ τῷ ὄντι, ἅμα οἱ νεόνυμφοι ἐνεφανίσθησαν,
—ἀλλὰ μετ' ὀλίγης δυσκολίας, εἶναι βέβαιον—,
καὶ τοῖς ηὐχθήθησαν οἱ λοιποὶ ἀσπαζόμενοι τὸν
γαμβρὸν εἰς τὸ μέτωπον καὶ δεχόμενοι τὸ χει-
ροφίλημα ἐκ μέρους ἀμφοτέρων.

—Πούλιε, ἀνεφώνησα, ἐγὼ θὰ τοὺς εὐχηθῶ μὲ
τραγοῦλι ποῦ ἔκαμα σὰν τὰ δικά σας.

—Καλῶς νὰ ὀρίστε, ἀπάντησεν ὁ Πούλιος.

Τὸ ἄσμα ἀπαγγελθὲν ἐγένετο δεκτὸν ἐνθουσιω-
δῶς, καὶ ἂν ἐπετρέπετο νὰ κενώσουν ὄπλα, ἄ-
τινα ἀπηγορεύοντο ἕνεκα τῆς ληστείας, διότι ἡ-
δύναντο τότε ἀπατηθέντες νὰ δράμωσιν ἐκεῖ οἱ
πέριξ σταθμοὶ, ἤθελε καὶ ὁ κόσμος, κατὰ τὸ λό-
γιον. Μάλιστα μοὶ ἐζητήθη, καὶ ψάλλεται ἔτι
καὶ νῦν.

Ο ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΟΔΩΝ

Συνέχεια καὶ τέλος ἐδῆ σελ. 202.

Γ'

Οἱ ἰθαγενεῖς τῆς Αὐστραλίας, ὡς καὶ πάντες οἱ
ἄγριοι, ἔχουσι τὰς αἰσθήσεις τελειοτάτας· τοσοῦ-
τον ὀξεῖαν ἔχουσι τὴν ὄρασιν, ὥστε διακρίνουσι
μακρόθεν καὶ τὰ λεπτότατα μέρη πράγματός
τινος. Παραδείγματός χάριν συγγραφεὺς τις διη-
γεῖται ὅτι· «συχρότατα, ἐν ᾧ ἡμεῖς ἔχοντες πρὸ
τῶν ὀφθαλμῶν τηλεσκόπιον μόλις ἠδυνάμεθα νὰ
διακρίνωμεν τοὺς ἀπέναντι ἀλιεῖς, αἱ ὑπηρετρίαι
ἠδύναντο νὰ εἴπωσιν ἀσφαλῶς πρὸς τί μέρος ἦ-
σαν ἐροίμενα τὰ δίκτυα τῶν ἀλιέων, καὶ ἐὰν
εἶχον συλλάβει χελώνας θαλασσίας καὶ πόσας». Γνω-
στὸν δὲ ὅτι οἱ ἰθαγενεῖς συνεννοοῦνται διὰ
τοῦ καπνοῦ· ἐκ δὲ τῆς πυκνότητος ἢ ἀραιότη-
τος αὐτοῦ, ἐκ τοῦ εἴδους τῆς παραγωγῆς τὸν
καπνὸν ὕλην ἐννοοῦσι περὶ τίνος πρόκειται, καὶ
τοσοῦτον ἀσφαλῆς καὶ ὀξεῖα εἶνε ἡ ὄψις των, ὥ-
στε ἐν δικστήματι δέκα λεπτῶν πᾶσα ἡ χώρα
λαμβάνει εἶδησιν, καὶ μανθάνει τί τρέχει. Ἐὰν
μέλος τι τῆς φυλῆς ἐρονεύθη ἢ ἐτραυματίσθη,
πάντες οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ εἶν' ἔτοιμοι ἐν ἀκαρεῖ
νὰ τὸν ὑπερασπίσωσι καὶ νὰ τὸν ἐκδικήσωσι.

Ὁ κατὰ πρῶτον βλέπων τοὺς ἰθαγενεῖς τῆς
Αὐστραλίας ἐκπλήσσειται ἀπορῶν τί σημαίνουσιν
αἱ ἐπὶ τοῦ γυμνοῦ σώματός των ἐξέχουσαι οὐ-
λαί· νομίζει τις ὅτι ὑπὸ τὴν ἐξέχουσαν σάρκα ὑ-
πάρχουσι παρεμβεβλημένοι χάλικες ἢ ἄλλα τινὰ
ξένα σώματα· ἦσαν δὲ αἱ ὑπερσαρκώσεις ἐκεῖναι
ὡς γραμμαὶ κάθετοι, καὶ κατεκάλυπτον τοὺς ὤ-
μους καὶ τὰς πλευράς· φαίνεται δὲ ὅτι ἦσαν ἐν-
τιμοὶ οὐλαὶ προσληθῆσαι ἐκ τῶν συνεχῶν μονο-
μαχιῶν. Ὅσάκις δύο τινὲς ἐρίζουσι, κατέρχονται
εἰς μονομαχίαν, ἧς τὰ καθέλαστα κανονίζονται
ὑπὸ διαιτητῶν καὶ μαρτύρων, ὡς παρ' ἡμῖν δυσ-
τωχῶς. Καὶ πρῶτον μὲν συμπλέκονται ὡς πα-
λαισταὶ συλλαμβάνοντες τὸν τράχηλον ἀλλήλων,

ἔπειτα δὲ διὰ μαχαιρίων, ἐξ ὀστράκων ἢ ἐκ λί-
θου ἠκονημένου, κατακόπτουσι τοὺς ὤμους των,
τοὺς μηροὺς καὶ τὰς πλευράς. Ὅπότερος δὲ αὐ-
τῶν κατορθώσῃ νὰ κατενέγκῃ πλείονας πληγὰς
καὶ μᾶλλον βαθείας, καὶ νὰ ὑπομείνῃ τὴν φοβε-
ρὰν ἐκείνην κατακρουσῶρησιν ἀνακρουσεται νι-
κητής. Ὡς δὲ πρὸς πᾶσι τοῖς ἀγρίοις, αἱ ἀλγη-
δόνες φέρουσιν εἰς τοὺς Αὐστραλιανοὺς μέλην οὐ-
χὶ ἀμέτοχον ἠδονῆς. Ἡ ἄκρα αὐτῶν ἠδονὴ εἶνε
τὸ νὰ πονῶσι καὶ νὰ ἐλέπωσιν ἄλλους πονουν-
τας. Ἀφρικανοὶ καὶ Ἀσιανοὶ ἐπὶ τῇ θέᾳ τοῦ αἵ-
ματος καταλαμβάνονται ὑπὸ ἐρεθισμοῦ μετέχον-
τος μανίας.

Ἀποθανόντος τινὸς οὐδεὶς δύναται νὰ προφέ-
ρῃ τὸ ὄνομά του· τελοῦσι δὲ τὴν κηδείαν διὰ
χορῶν σιωπηλῶν. Αἱ γυναῖκες τῆς φυλῆς τοῦ νε-
κροῦ ἐκτελοῦσι βῆμά τι πένθιμον, κρατοῦσαι μι-
κροῦς πελέκεις κοπτεροὺς, δι' ὧν πλήττουσι τὴν
κεφαλὴν καὶ τοὺς ὤμους ἐν ῥυθμῷ σημειομένῳ
διὰ τῶν λάμπων τοῦ πελέκειος καὶ τοῦ ἐκ τῶν
πληγῶν ἀναπηθῶντος αἵματος, ἕως οὗ αἱ χορεύ-
ουσαι περιρρέονται ἀληθῶς εἰπεῖν ὑπὸ τοῦ αἵμα-
τός των. Τὰ μαῦρα ἐκεῖνα σώματα τὰ κηθη-
μαγμένα, τὸ μίγμα ἐκεῖνο τῆς σωματικῆς ἀλγη-
δόνος καὶ τῆς ἠθικῆς διὰ χοροῦ αἱματηροῦ ἐκ-
δηλουμένης, πάντα ταῦτα κατὰ τὰς δοξασίας
τῶν ἀγρίων εἶνε μεστὰ μεγαλείου πενθίμου. Ὑ-
πάρχουσι γραῖαι, ὧν πολλαὶ συγγενεῖς ἀπέθανον
τοσοῦτον κεκαλυμμένοι ὑπὸ οὐλῶν, ὥστε ἀδύνα-
τον νὰ εὕρῃ τις εἶτε ἐν τῇ κεφαλῇ εἶτε ἐν τῷ σώ-
ματί των ἄθικτον καὶ ὑγιὲς μέρος ὅσον τὸ μέγε-
θος ἐνὸς δεκαλέπτου. Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον
πενθοῦσι καὶ οἱ ἄνδρες, σχίζοντες τὸ σῶμά των
διὰ τεμαχιῶν ὑάλου, πρὸ δὲ τῆς ἐφευρέσεως τῆς
υἰάλου μετεχειρίζοντο χάλικας ὀξεῖς.

Οἱ ἰθαγενεῖς τῆς ἀποικισθείσης Αὐστραλίας
προσελήφθησαν, ἐννοεῖται, εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν
λευκῶν, καὶ τὰ ἀρχαῖα ἔθιμα διασῶζονται σχε-
δὸν μόνον πρὸς τὰς κατοικοῦσι τὰ ἐνδότερα.
Οὗτοι δὲ ὀνομάζονται *Boobymen*, καὶ κατ' αὐτῶν
μεταχειρίζονται πᾶν μέσον πρὸς ἐξόντωσιν. Οἱ
δὲ ἄλλοι ἀποτελοῦσι τάξιν τινὰ μιγάδα, ἐκτελοῦ-
σαν πάσας τὰς βαρείας ἐργασίας ἐν ταῖς οἰκίαις
τῶν ἀποίκων. Ἡμέραν τινὰ Ἄγγλος τις, διαμεί-
νας πολὺν χρόνον ἐκεῖ, ἤκουσε τὴν Λουίζαν τὴν
μαγειρίσάν του ἐκβάλλουσαν κραυγὰς ἀγρίας.
Κατὰ πρῶτον ἐνόμισεν ὅτι συμβαίνει φόνος. Ἄλ-
λὰ παρρηθὺς ἐλθὼν τις τῷ εἶπε· «Δὲν εἶνε τίποτε»
ἢ Λουίζα εἶχε καινούργιαν πίπαν, καὶ τὴν εἶδεν
ὁ σύζυγός της, καὶ ἤθελε νὰ τῆς τὴν πάρῃ· αὐτὴ
δὲν ἠθέλησε νὰ τὴν δώσῃ, καὶ ἐκεῖνος τὴν ἐπια-
σεν ἀπὸ τῆ μαλλίᾳ καὶ τῆς ταῖς ἔθρεξεν. Ἄλλὰ
μὴ ἀνησυχεῖτε· τώρα θὰ τὴν μέρωσῃ μὲ μίαν
πρόξαν».

Οἱ μαῦροι δὲ οὗτοι μιγάδες, οἱ γεννηθέντες ἐξ
ἀποίκων ἀνδρῶν καὶ ἰθαγενῶν γυναικῶν, δὲν εἶνε
βεβαίως πρότυπα ὑπηρετῶν· ὅσον μελανώτεροι